

законів трапляються рідко. Сторони Женевської конвенції зобов'язані забезпечити виконання її положень і притягнути до суду осіб, які порушили її положення. але країни не змогли або не захотіли забезпечити виконання відповідних положень. Отже, необхідна нова Женевська конвенція з охорони навколишнього середовища, зосереджена на захисті навколишнього середовища, природних ресурсів і життєво важливої цивільної інфраструктури, яка забезпечує такі основні потреби, як вода, їжа та енергія.

Література:

1. <https://www.downtoearth.org.in/blog/climate-change/protecting-the-environment-in-times-of-war-66854>
2. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

Роянов О. М., ст. викладач, к.т.н., доцент

Катунін А. М., доцент, к.т.н., с.н.с.

Денисенко В. М., курсант

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ НА ПРОЦЕС ПРИМУСОВОЇ ВЕНТИЛЯЦІЇ РЕЗЕРВУАРІВ ЗБЕРІГАННЯ СВІТЛИХ НАФТОПРОДУКТІВ

Для безпечного проведення ремонтних робіт в резервуарах легкозаймистих (ЛЗР) та горючих рідин (ГР) необхідно забезпечити припустимі безпечні концентрації парів залишків цих рідин. З цією метою проводиться зачистка внутрішнього простору резервуарів згідно вимог нормативних документів [1]. Процес очищення резервуарів є етапним. Одним з таких етапів є примусова вентиляція, яка є багатопараметричним процесом [2-7]. При цьому основною проблемою примусової вентиляції є зменшення часу, необхідного для досягнення пожежовибухобезпечних концентрацій

парів ЛЗР та ГР.

Проведений аналіз стану досліджень та публікацій показав, що забезпечення високого рівня пожежовибухобезпеки перед проведенням ремонтних робіт в резервуарах зберігання світлих стає все актуальнішим не тільки в Україні, але і в світі, та отримує значну увагу щодо досліджень та прийняття відповідних нормативних вимог.

Відомо [2], що інтенсивність випаровування парів залишків світлих нафтопродуктів описується рівнянням:

$$M_{\max} = 0,065 \frac{\rho_B \nu F_u F}{(V)} \tilde{Re}^{0.8} Pr_D \pi_D \mu^{0.5} \theta^2, \quad (1)$$

де F_u и F – відповідно площа дзеркала випаровування та огорожуючих конструкцій ємності, ρ_B та ν – відповідно щільність та кінематична в'язкість повітря в резервуарі, Pr_D – дифузійне число Прандтля, що дорівнює

$$Pr_D = \frac{\nu}{D_t}, \text{ де } D_t \text{ – коефіцієнт дифузії парів рідини, } \pi_D = \frac{p_s}{p_0} \text{ – параметричне}$$

число тиску; μ – відношення молекулярних мас нафтопродукту та повітря,

$$\theta = \frac{T_\Gamma}{T_p} \text{ – температурний фактор, } T_\Gamma \text{ – температура газового середовища; } T_p$$

– температура рідини; $\tilde{Re}$ – аналог числа Рейнольдса, дорівнює $\tilde{Re} = \frac{A}{\nu}$,

$A = 0,25q(2\nu f_b^2)^{-0,33}(V/F)^{1,33}$ - коефіцієнт турбулентного обміну (по В. М. Ельтерману [2]), q – витрати припливного повітря, V – об'єм апарату, f_b – площа припливного отвору (люку лазу), F – площа обмежувальних конструкцій в резервуарі.

Провівши аналіз процесу інтенсивності випаровування ЛЗР та ГР згідно формули (1) стає очевидним, що до розрахунку не беруться такі значні чинники як відсотковий склад залишків парів ЛЗР та ГР, а також значення

вологості повітря, яке використовується для процесу примусової вентиляції. Вказані чинники змінюють загальну щільність суміші, яку необхідно видалити з внутрішнього простору резервуару, що в свою чергу може впливати на час видалення такої суміші парів.

Таким чином, питання дослідження впливу вологості повітря потребує подальшого детального розгляду з метою забезпечення пожежної безпеки проведення ремонтних та відновлювальних робіт в резервуарних парках на заданому рівні.

Література:

1. Временная инструкция по дегазации резервуаров от паров нефтепродуктов методом принудительной вентиляции [Текст]. – Утв. Госкомнефтепродуктом РСФСР 08.09.1981 г. – Изд. офиц. – М.: Стройиздат, 1982. – 32 с.

2. Волков О. М. Пожарная безопасность резервуаров с нефтепродуктами. – М.: Недра, 1984. – 151 с.

3. Пузік С. О. Методика розрахунку процесу примусової вентиляції резервуарів від залишків рідких нафтопродуктів [Текст]/ С. О. Пузік, Б. О. Островський, Д. А. Комар // Вісник Національного авіаційного університету. Вип. 2 (55). – Київ:НАУ, 2013. – С. 109–113.

4. Роянов О. М. Дослідження впливу параметрів примусової вентиляції на пожежовибухонебезпеку резервуарів під час їх виведення на ремонтні та регламентні роботи [Текст] / Роянов О. М., Тесленко О. О. // Проблемы пожарной безопасности. – Х.: НУГЗУ, 2016. – Вып. 40. 210 с. – С. 147 - 152.

5. Роянов О. М. Визначення впливу характеристик резервуарів на інтенсивність випаровування світлих нафтопродуктів під час проведення в них примусової вентиляції [Текст] / Роянов О. М., Гарбуз С. В. // Проблемы пожарной безопасности. – Х.: НУГЗУ, 2018. – Вып. 42. 194 с. – С. 110–114.

6. Роянов О. М. Спосіб оцінки залишків світлих нафтопродуктів під час проведення примусової вентиляції резервуарів [Текст] / В. В. Олійник,

О. М. Роянов // Проблемы пожарной безопасности. – Х.: НУГЗУ, 2018. – Вып. 43. 198 с. – С.129-135.

7. Роянов О. М. Спосіб оцінки та контролю пожежовибухонебезпеки процесу примусової вентиляції резервуарів зберігання світлих нафтопродуктів [Текст] / О. М. Роянов, Гарбуз С. В., Богатов О. І. // Сборник научных трудов «Проблемы пожарной безопасности». – Харьков: НУГЗ Украины, 2019. – Выпуск 46. – С. 155-161.

Кравцов М. М., доцент каф. МБЖД

Савенкова Я. Є., студентка гр. Е-21-21

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ НА ЛЮДИНУ

Вчені визначили симптоми та фактори ризику «раку мобільних телефонів», як тепер називають це захворювання. Серед них – безсоння, депресивні стани, підвищена збудженість, головний біль, підвищений кров'яний тиск, проблеми порушення ДНК. Згідно рекомендаціям спеціалістів, мобільний телефон повинен використовуватись тільки для термінових викликів, а дітям до 16 років та вагітним жінкам використання мобільних телефонів не бажано.

В 1995 році Всесвітньою Організацією Охорони здоров'я (ВООЗ) було введено термін “глобальне електромагнітне забруднення довкілля”. ВООЗ включила проблему електромагнітного забруднення навколишнього середовища в перелік пріоритетних проблем людства.

У зв'язку зі зростаючою стурбованістю шкідливим впливом електромагнітних полів на здоров'я користувачів, ВООЗ у 1996 році заснувала Міжнародний проект з вивчення впливу електромагнітних полів, з